

בית משפט לעניני משפחה באשדוד

10 יול 2022
9745-10-21

החלטה בבקשת אם לחייב את הוריו של האב בתשלום מזונות זמניים
עבור ילדיהם הקטינים

כרמית חדד

שופטת

XXX
ע"י עו"ד שירן נגרי עדן

מבקשת

- נגד -

XXX .1
XXX .2

משיבים

בעניין: XXX

XXX (להלן: "הקטינים")

החלטה

לפני בקשה לחייב את המשיבים – הורי אביהם של הקטינים שפרטיהם בכותרת החלטה זו
(להלן: "הקטינים") במזונות זמניים.

רקע:

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

1. הגב' XXX (להלן: "המבקשת") נישאה לבנם של הגב' XXX ומר XXX (להלן: "המשיבים" / "הסבים"), מר XXX (להלן: "האב"), כדמו"י ביום 28.08.2011 ומנישואיהם נולדו הקטינים, XXXבן 10 ושלושה חודשים, וXXX בת 7 וחצי שנים לערך במועד מתן החלטה זו.

יחסי הצדדים עלו על שרטון, וביום 17.03.2016 התגרשו הצדדים זמ"ז. על פי החלטת ביה"ד הרבני מיום 17.03.2016, חוייב האב במזונות הקטינים בסך 3,800 ₪ לחודש. לטענת המבקשת, האב לא נשא בתשלום זה מעולם ולפיכך היא מקבלת מהמל"ל קצבת מזונות מופחתת בסך 2,600 ₪ לחודש.

לטענת המבקשת, היא הגישה תובענה לביה"ד הרבני לצורך קיום הסדרי ראייה, אלא שלטענתה לאור שימוש והמתכרות האב לסמים, קבע בית הדין הרבני כי האב ישמור על קשר טלפוני עם הקטינים ובזמנים שהוא שוהה מחוץ למכון הגמילה אף יפגש עמם בתיאום מוקדם עם המבקשת. כן טוענת המבקשת כי באותה החלטה האריך ביה"ד את סמכות המבקשת לחתום בשם האב בענייני חינוך ובריאות הקטינים.

לטענת המבקשת היא אינה מקבלת כל תמיכה פיזית או כלכלית מאב הקטינים באשר לגידולם וטיפולם של הקטינים.

2. לפיכך הגישה המבקשת ביום 05.10.2021 התובענה לפסיקת מזונות הקטינים כנגד המשיבים, הורי האב, שהינם סבי הקטינים.

3. ביום 29.03.2022 התקיים דיון במעמד הצדדים וב"כ במסגרתו טענו המשיבים באשר להשתכרותם והמבקשת הודיעה על כוונתה להגיש בקשה לפסיקת מזונות זמניים, ובסוף הדיון ניתנה החלטת בית המשפט המורה לצדדים להודיע עמדתם ביחס להמשך ההליכים בתובענה.

ביום 27.04.2022 הגישה המבקשת הבקשה לפסיקת מזונותיהם הזמניים של הקטינים, וביום 16.05.2022 הגישו המשיבים תגובתם לבקשה.

צרכי הקטינים:

4. במסגרת כתב התביעה העמידה התובעת את צרכי הקטינים בסך 4,684 ₪ לחודש (2,421 ₪ לחודש עבור צרכי הקטין XXX, 2,233 ₪ עבור צרכי הקטינה XXX), ובנוסף עתרה לחייב המשיבים לשאת בהוצאות מדור הקטינים בסך 1,435 ₪ לחודש וכן במחצית הוצאות חינוך ומחצית הוצאות רפואיות חריגות.

בבקשה לפסיקת מזונות זמניים טענה המבקשת כי לאור הדיון מיום 29.03.2022, עתרה במסגרת הבקשה לחייב המשיבים לשאת במזונותיהם הזמניים של הקטינים בסך כולל 3,100 ₪ לחודש לרבות הוצאות מדור ואחזקתו. המבקשת העמידה את כלל צרכי הקטינים ללא מדור ואחזקתו בסך 3,572 ₪ לחודש (1,786 ₪ עבור כל קטין). במסגרת צרכים אלו כללה התובעת הוצאות עבור כלכלה, ביגוד והנעלה, קופ"ח ותרופות, משחקים וציוד לבית ספר, תרבות ופנאי ומתנות לימי הולדת, אחזקת טלפונים ניידים ודמי טיפול. המבקשת עתרה לחייב את המשיבים במחצית הוצאות הקטינים, קרי 1,786 ₪ לחודש. המבקשת צירפה לבקשתה קבלות שונות ותדפיסי עו"ש לתמיכה בהוצאות הנטענות על ידה.

בנוסף טוענת המבקשת כי היא נושאת בהוצאות חינוך הקטינים בסך 13,900 ₪, ולפיכך עותרת לחייב המשיבים לשאת בחלק ממחצית מהוצאות אלו כחלק מסכום המזונות הכולל. כאן המקום לציין כי המבקשת צרפה אסמכתאות חלקיות בלבד לעניין הסכום הנטען בגין הוצאות חינוך ורפואה, ואלו כוללים בין היתר אסמכתאות על הוצאות חוג אחד לכל קטין קייטנות והסעות וכן הוצאה רפואית אחת עבור הקטין.

בכל הנוגע לצרכי הקטינים יש לציין כי אבי הקטינים חוייב במזונותיהם בשיעור של 3,800 ₪ לחודש (דהיינו 1,900 ₪ לכל קטין), וזאת בהתאם לפסק דין מיום 17.03.2016 שניתן בבית הדין הרבני האזורי באשקלון. פסק הדין נתן תוקף "להסכמות המופיעות בפרוטוקול הדיון". עיון בפרוטוקול הדיון מעלה כי הסך של 3,800 ₪ לכאורה כולל תשלום עבור גן. המבקשת הצהירה בדיון האמור כי היא מתגוררת אצל אמה ומשלמת ארנונה ועד בית חשמל מים וגז בלבד. מן הפרוטוקול לא עולה האם הסכום שנפסק כולל מדור אם לאו.

לאור האמור ובשים לב לכך שעסקינן בתביעה נגד הורי האב יש מקום להידרש לקביעת צרכי הקטינים לצורך החלטה זו. הפסיקה הכירה בצרכים מינימאליים של קטין שאינם צריכים לראיה מיוחדת ואלו הועמדו בתחילה על סכומים שבין 1,150 ₪ ל- 1,400 ₪ לילד לחודש זאת בשעה שבהתאם לדיון עיקר החיוב הונח לפתחו של האב. בהמשך נקבע כי יש לשערך הסכום ולהתאימו לתמורות בצרכי הקטינים ולהלכות בעניין היקף חיובי ההורים ואלו הועמדו על סך שבין 1,600 ₪ ל- 1,900 ₪ לחודש לקטין [ראו עמ"ש 65692-11-19 ס' נ' ס' סעיף 22 (פורסם בנבו, 22.09.2020)].

לצד זאת ראוי להדגיש כי סכום המזונות עבור מספר ילדים אינו נקבע כמכפלת סכום המזונות לקטין אחד במספר הילדים ובאותה מידה מזונות של משפחה שבה ארבעה ילדים אינה קטנה ברבע בדיוק מקום בו מתבטלת חובת המזונות בגין אחד הקטינים (ראו ע"א 552/87 ורד ואח' נ' ורד ואח' פ"ד מ"ב(2) 599, 601-600)

5. בכל הנוגע למדור ולאחזקתו, לטענת המבקשת היא מתגוררת עם הקטינים בבית אמה, ויחד הן נושאות בתשלום דמי השכירות והוצאות אחזקת המדור. המבקשת העמידה את הוצאות המדור

ואחזקתו בסך 6,056 ₪ לחודש. במסגרת סך זה כללה המבקשת הוצאות עבור דמי שכירות בסך 4,700 ₪ לחודש, והוצאות אחזקת מדור בסך 1,356 ₪ לחודש עבור חשמל, מים, מים וארנונה (לאחר הנחה 20%), תקשורת וכבלים, וועד בית ואחזקת בית. המבקשת צירפה לבקשתה קבלות על שונות על הוצאות אחזקת מדור לתמיכה בטענותיה.

המבקשת העמידה את חלקם של הקטינים ושלה על כמחצית מסך כלל הוצאות המדור ואחזקתו, קרי 3,028 ₪, ומתוכם העמידה את חלקם של הקטינים בגובה 40%, קרי 1,212 ₪ לחודש. מסך חלקם של הקטינים עתרה המבקשת לחייב המשיבים לשאת ב-60%, קרי 730 ₪ לחודש.

לטענת המבקשת היא מקבלת סיוע בשכ"ד בסך 1,170 ₪, אותו לטענתה לא תקבל אם תשתכר שכר של 5,800 ₪ לחודש ומעלה.

לטענת המשיבים המבקשת לא הביאה כל אסמכתה לתמיכה בטענותיה לפיהן היא נושאת בדמי שכירות, ולפיכך לטענתם היא מתגוררת בבית אמה ואין לה כל הוצאות מדור. כן טוענים המשיבים כי בניגוד לטענת המבקשת, אמה של המבקשת החליפה דירה לפני מס' שנים ובעצם שיפרה את תנאי מגוריה.

בנוסף טוענים המשיבים כי המבקשת מעמידה את חלקם של הקטינים במדור בגובה 60%, בעוד שעל פי הפסיקה יש להעמיד את הוצאות המדור בגובה 40% מסך המדור הכולל, כך שאף אם תביעת המבקשת הייתה עומדת בכל הקריטריונים כנגד המשיבים, הרי שרכיב המדור יעמוד על סך כ-480 ₪ לכל היותר, ולא 730 ₪ כפי שדרשה המבקשת. כן טוענים המשיבים כי לנוכח הסיוע אותו מקבלת המבקשת במדור בסך 1,170 ₪ יש בו כדי לכסות את צרכי מדור הקטינים.

על פי החלטת בית המשפט הגישה המבקשת ביום 15.06.2022 אסמכתאות לעניין עלות המדור לרבות הסכם שכירות בין המבקשת לבין המשכיר, לפיו דמי השכירות החודשיים עומדים על הסך של 4,700 ₪ לחודש. כמו כן צרפה המבקשת אסמכתה לביצוע העברות למשכיר בסכום התואם את הסכם השכירות, ודי באלו בשלב זה על מנת להוכיח עלות המדור. בהקשר לכך יש לציין כי מעדכונים שהגישה המבקשת עלה כי לכאורה מאחר שהמבקשת החלה לעבוד ולנוכח שכר, נשלל ממנה הסיוע בשכר דירה.

לאחר שעיינתי בכלל אשר הוגש מצאתי להעמיד צרכי הקטינים לרבות מדור ואחזקתו בהתחשב בעובדה שמגורי המבקשת והקטינים הם יחד עם בגיר נוסף – אמה של המבקשת, על הסך של 2,000 ₪ לחודש לכל קטין.

לסכום זה יש להוסיף חיוב בגין הוצאות חינוך ורפואה חריגות. בשים לב לכך שהמדובר בתביעה כנגד הורי האב, בהתחשב בכך שהמדובר בהחלטה למזונות זמניים ואף על פי הסכמת המבקשת לעניין זה סבורני כי יש מקום לאמוד הוצאות חינוך ורפואה סבירים בנוסף לסך האמור כסכום חיוב קבוע על מנת שלא להביא את הצדדים להדרש לשאלת נחיצות כל הוצאה ולמחלוקות מיותרות בעניין העברת הכספים. לאחר שבחנתי את כלל המסמכים שהוצגו מצאתי להעמיד הוצאות חינוך ורפואה סבירות בגין הקטינה XXX על הסך של 400 ₪ לחודש (לרבות חוגים וקייטנות). בגין הקטין XXX ובשים לב לכך שהוא מקבל גמלת נכות אשר משמשת לתשלום צרכיו המיוחדים הבאים בדרך כלל לידי ביטוי בצרכי חינוך ורפואה לא מצאתי בשלב זה להעריך צרכיו אלו והם ישולמו מתוך גמלת הנכות המשולמת לו וליכך זו לא תחשב כחלק מהכנסות האם.

הכנסות הצדדים:

6. בכל הנוגע להכנסות הצדדים ויכולותיהם הכלכליות, הנתונים העולים מכתבי הטענות ומאשר הוגש במסגרת תובענה זו הם כדלקמן:

7. הכנסות המבקשת:

בשלב הגשת התביעה עלה כי המבקשת עובדת בחנות צעצועים וציוד בית ספרי, ולטענתה משתכרת בסך 2,100 ₪ בחודש. לטענתה היא מעוניינת לעבוד במשרה מלאה ובמקביל לקבל את דמי המזונות שנפסקו לה ע"י ביה"ד הרבני. התובעת צירפה שלושה תלושי שכר לחודשים 06/21-08/21 מהם עלה כי היא משתכרת בסך 2,260 ₪ לחודש.

לטענת המבקשת היא מקבלת קצבת מזונות מופחתת בסך 2,600 ₪ לחודש, וטוענת כי ככל שתשתכר גבוה יותר כך תפחת בהדרגתיות הקצבה המשולמת לה בגין מזונות הקטינים מהמל"ל וכן יופחת הסיוע בשכ"ד. כן טוענת המבקשת כי לאור השתכרותה כיום מעל 600 ₪ בחודש, היא נדרשת להשיב רטרואקטיבית את קצבת המזונות שקיבלה מהביטוח הלאומי. המבקשת צירפה לבקשתה אישור תשלומי אבטלה לשנת 2021 מהם עולה כי קיבלה קצבה לחודשים 01-07/21 בסך 1,225 ₪ לחודש, אישור מהמל"ל על תשלומים בגמלת מזונות לחודשים 01-09/21 ממנו עולה כי בחודשים אלו עמד גובה הקצבה על סך 3,107 ₪ לחודש, אישור על תשלומי קצבת ילד נכה לשנת 2021 ממנו עולה כי גובה הקצבה הינו בסך 1,268 ₪ לחודש.

כן טוענת המבקשת כי כאמור לעיל היא מקבלת קצבה זמנית בגין נכות זמנית של הקטין XXX בסך 1,200 ₪ ממנה היא משלמת עבור התרופות של הקטין, אבחונים וטיפולים – הידרותרפיה, ריפוי בעיסוק, קייטנות מותאמות לצרכיו המיוחדים ועוד.

לטענת המבקשת היא מצויה בהשרדות כלכלית כל חודש מחדש, ונעזרת בכל גמלה וסיוע שניתן לה על מנת לא להחסיר מהקטינים את צרכיהם הבסיסיים. כן טוענת המבקשת כי היא נטלה הלוואה בסך 35,000 ₪ בחודש, ונושאת בהחזרה החודשי בסך 700 ₪ לחודש, וכי אין ברשותה כל פקדונות ו/או חסכונות ובחשבון הבנק שלה יתרת חובה.

ביום 24.05.2022 הגישה המבקשת בקשה במסגרתה טענה כי החלה לעבוד החל מיום 01.05.2022 כמשווקת בחברת XXX (חברת סיעוד), ומשתכרת כיום בסך כ-7,500 ₪ לחודש. לפיכך טענה המבקשת כי משהחלה לעבוד בעבודה זו נשללת ממנה קצבת המזונות בסך כ-2,600 ₪ לחודש, וכן נשלל ממנה הסיוע בשכר דירה בסך 1,170 ₪ לחודש.

על פי החלטת בית המשפט הגישה המבקשת ביום 15.06.2022 תלוש שכר ממנו עולה כי שכרה של המבקשת (כולל נסיעות והחלזר הוצאות) עומד על הסך של 8,268 ₪ לחודש נטו. כמו כן צרפה המבקשת הודעה על שלילת זכאותה לגמלת מזונות. המבקשת טענה כי בהמשך לכך גם הופסק הסיוע בשכר דירה.

המבקשת הוסיפה והגישה בימים האחרונים בקשה למתן החלטה במסגרתה הבהירה כי הפסיקה לעבוד במקום עבודתה האמור בשל בשל היקף שעות העבודה שאינו מאפשר לה גידול הקטינים לרבות קטין בעל צרכים מיוחדים. המבקשת הבהירה כי החלה ביום 01.07.2022 בעבודה חדשה וכי שכרה הצפוי יעמוד על הסך של 6,500 ₪ לחודש לערך אולם מאחר שטרם קיבלה שכר ראשון או תלוש שכר היא אינה יכולה לדעת במדויק היקף שכרה הצפוי.

לטענת המשיבים המבקשת אינה ממצה את כושר השתכרותה ובוחרת שלא לעבוד. לטענתם מתלוש השכר שצירפה המבקשת לבקשה לבקשה עולה כי היא עובדת בהיקף של פחות מחצי משרה, ולפיכך יש לראות בכך אי מיצוי כושר ופוטנציאל השתכרות. לטענת המשיבים, בחישוב סך הכנסותיה של המבקשת – תשלום המזונות החודשי בסך 3,100 ₪ לחודש, תשלום עבור קצבת הנכות של הקטין XXX בסך 1,270 ₪ לחודש, קצבת הילדים עבור הקטינה XXX בסך 120 ₪ לחודש, והשתכרות המבקשת בסך 2,260 ₪ - עולה כי סך הכנסותיה החודשיות של המבקשת הינם בסך 6,750 ₪ לחודש, ולטענתם אם תעבוד המבקשת במשרה מלאה תוכל אף להתשכר בסך כ-11,000-12,000 ₪ לחודש.

לטענת המשיבים, טענת המבקשת לפיה אם תרחיב את שעות עבודתה תפגע קצבת המזונות המשולמת לה מהמל"ל אינה נכונה, שכן לטענתם על פי הקריטריונים של המל"ל המבקשת יכולה לעבוד עד שכר של 8,110 ₪ לחודש ועדיין תהיה זכאית לקבל דמי מזונות בסך 3,434 ₪ לחודש. המשיבים צירפו לתגובתם מידעון מהביטוח הלאומי באשר לסכומי קצבת המזונות מהביטוח הלאומי לתמיכה בטענותיהם.

בכל הנוגע לשכרה העדכני טענו המשיבים כי לאורו היקף הכנסות המבקשת לרבות גמלת נכות וקצבת ילדים עומדת על הסך של 9,690 ₪ לחודש.

לאחר שעיינתי בכלל אשר הוגש, לנוכח היקף עבודתה של המבקשת עת הגישה התובענה ובקשה זו, השכר שהמבקשת קיבלה בעבודתה הקודמת הכולל הוצאות נסיעה ובהתחשב בכך שהמדובר בשכר שחודש עבודה אחד בלבד, וכן לאור טענת המבקשת אודות השכר שהיא צפויה לקבל בעבודתה החדשה מצאתי להעמיד שכרה של המבקשת על יסוד הערכת כושר השתכרותה בשלב זה ולצורך ההחלטה דן על הסך של 7,000 ₪ לחודש.

שעה שכאמור לעיל גמלת הנכות של הקטין משמשת לכיסוי צרכיו המיוחדים לרבות חינוך ורפואה והמשיבים לא יחוייבו בגינם, כאמור לעיל, לא מצאתי מקום בשלב זה לכלול הכנסה זו בגדר הכנסות המבקשת לצורך ההחלטה דן.

8. הכנסות המשיבים:

לטענת המשיבים רובצים על כתפיהם חובות רבים, כולל החזרי משכנתאות והלוואות שנטלו. כן טוענים המשיבים כי המשיב 2, הסבא, עובד קשה למחייתו בתחום של הפצת עיתונים וחבילות לעסקים ולמוסדות, ועושה זאת לצורך פרנסת המשפחה והוצאותיה הגבוהות כאשר הוא משתכר בסך 13,600 ₪ לחודש. המשיבים צירפו לתגובתם הצהרה שנתית למס הכנסה עבור שנת 2021 ממנו עולה כי המשיב 2 משתכר בסך 16,584 ₪ לחודש.

אשר להשתכרות המשיבה 1, הסבתא, טוענים המשיבים כי היא נכה בשיעור של דרגת אי כושר של 100%, ובעלת נכות משוקללת של 82%, וכן 70% מוגבלות בניידות בשל מצבה הרפואי והבריאותי, אשר לטענתה התדרדר בשנתיים האחרונות עד אשר נאלצה לעזוב את מקום עבודתה. לתגובה צורפו אישור על קצבת נכות ואישור על מוגבלות בניידות מהם עולה כנטען על ידה. לטענת המשיבה 1, היקף הכנסותיה עומדות על סך 10,305 ₪ לחודש. המשיבים צירפו 12 תלושי פנסיה לחודשים 04/21-03/22 מהם עולה כי השתכרה בממוצע מחודשים אלו בסך 5,784 ₪ לחודש, כן צירפו המשיבים אישור מהמל"ל על תשלומי קצבאות לפי פרק ביטוח נכות ממנו עולה כי המשיבה 1 קיבלה קצבת נכות לשנת 2021, בסך 3,632 ₪ לחודש בממוצע, וכן אישור על זכאות לקצבת ניידות בסך 827 ₪ לחודש – לפיכך ובשקלול כלל הכנסות המשיבה 1 עולה כי היא משתכרת כנטען על ידה.

לפיכך לטענת המשיבים הם משתכרים בסך כולל של כ-23,500 ₪ בחודש, אלא שלטענתם היקף הוצאותיהם עומד על סך כ-29,000 ₪ בחודש, ומשכך לא ניתן לחייבם במזונות הקטינים. המשיבים צירפו לתגובתם דו"ח פירוט הלוואות ממנו עולה כי הם נושאים בהחזר הלוואות חודשי

בסך 7,206 ₪ לחודש מהבנק הבינלאומי, וכן החזר משכנתה בסך 2,495 ₪ מבנק הפועלים. כן צירפו המשיבים דוח עו"ש וקבלות שונות לתמיכה בהוצאות הנטענות על ידם.

בפועל לא צרפו המשיבים אסמכתאות להוכחת ההוצאות בשיעור הנטען על ידם. בהתחשב בדוחות שצורפו ובהוצאות מחיה סבירות עבור כל אחד מן המשיבים לרבות בהתחשב בגילם מצאתי כי ניתן לקבוע בשלב זה שהכנסתם הפנויה של המשיבים אינה פוחתת מן הסך של 5,000 ₪.

מקור החיוב:

9. אשר למקור חיוב הסבים במזונות הקטינים טענה המבקשת כי בעניינו מתקיימים התנאים המצטברים שבסעיף 5 לחוק, שכן לטענתה אין לאב הקטינים רכוש, נכס או זכויות מהם ניתן לגבות את מזונות הקטינים, ואף הקצבה המשולמת לה דרך המל"ל הינה קצבה מופחתת. לטענת המבקשת, מצבה הכלכלי הקשה, הישענותה על אמה, אשר לטענתה קורסת אף היא תחת הנטל, מצבו של אב הקטינים, ואי יכולת לגבות את חוב המזונות של הקטינים בהוצל"פ, הם אשר הביאו אותה להגיש את התובענה כנגד המשיבים, סבי הקטינים, אשר לטענתה הינם אנשים אמידים בעלי רכוש, ממון ודירה אשר יכולים לעמוד בתשלום מזונות הקטינים ולהמשיך לשאת גם בצרכיהם בשוטפים.

כן טוענת התובעת כי המשיבים מתקיימים משכר חודשי מכובד – כאשר לטענתה המשיבה 1 היא אחות בהכשרתה, אשר מקבלת פנסיה מכובדת כאשר יצאה לגמלאות לאחר שעבדה עשרות שנים במגזר הציבורי – בבית החולים הדסה הר הצופים. אשר להשתכרות המשיב 2, טוענת המבקשת כי הוא עובד כנהג חלוקה של תרופות וכן נהג חלוקה של עיתונים.

מנגד, לטענת המשיבים התנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק אינם מתקיימים, שכן המבקשת לא עשתה כל מאמץ על מנת לספק את צרכי הקטינים מעבודה ו/או מכל מקור אחר, כאשר כאמור המבקשת אינה ממצה את כושר השתכרותה ועובדת ב-1/3 משרה.

כן טוענים המשיבים כי המבקשת פעלה בחוסר תום לב כאשר הגישה את התובענה והבקשה למזונות זמניים רק כנגד הוריי האב, בו בזמן שלטענתם רובצת אותה חובה על כתפי אמה של המבקשת.

בנוסף טוענים המשיבים כי בקשת המבקשת הוגשה בחוסר תום לב כיוון שהמבקשת היא שגרמה לעיקול רישון הנהיגה של האב וכך מנעה ממנו לעבוד בעבודתו כנהג משאית ולפרנס את ילדיו. ובנוסף טוענים כי המבקשת נמנעת מלשתף כי יש לה בן זוג אשר הם נושאים בקופה משותפת ויש בכך כדי לכלכל גם את הקטינים.

כן טוענים המשיבים כי כאמור, מצבם הכלכלי אינו מאפשר להם לכלכל את הקטינים שכן בבחינת היקף הכנסותיהם והוצאותיהם מגלה כי אין בידם די הכנסות כדי לחייבם במזונות הקטינים.

עוד טוענים המשיבים כי בפסק הדין למזונות קבע סכום מזונות בסך 3,800 ₪ לחודש, המבקשת מקבלת מהמל"ל הסך 2,600 ₪ לחודש, ולפיכך טוענים המשיבים כי על המבקשת לתבוע לכל היותר את ההפרש החסר לה, קרי הסך 1,200 ₪ לחודש, אלא שלטענתם המבקשת בחרה לעתור לסכומים גבוהים יותר בחוסר תום לב.

10. מקור חבות סבים לשאת במזונות נכדיהם הינו בסעיף 4(3) לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות) תשי"ט – 1959 (להלן: "החוק"), וסעיף 5 לחוק קובע את התנאים לתחולת החיוב על פי סעיף 4.

לאור סעיף 5 כאמור, חיוב הסבים במזונות מותנה בשלושה תנאים מצטברים: הוכחת יכולת כלכלית של הסבים לדאוג לכלכלתם ולכלכלת ילדיהם; הקטין אינו יכול לכלכל עצמו מעבודה, מנכסים או ממקור אחר; הקטין אינו יכול לקבל את מזונותיו מכוח חיובים המוטלים בדין על אחר, או מבן משפחה במדרג קרוב יותר על פי סעיף 4 לחוק.

כן נקבע בפסיקה בהקשר לחיוב זה כי: " החיוב אינו אוטמטי ואינו נובע מעצם יחסי הורה וילד, אלא מקיומן של נסיבות מיוחדות, המפורטות בסעיף 4-5, ולגבי אלו צריך להביא ראיות ובית המשפט צריך לקבוע בעניין זה ממצאים המבססים את החיוב." (ראו: בע"א 161/82 רומנו נ' רונן [פורסם בבנו] מיום 05.02.84)

ברמ"ש (חיפה) 19305-08-20 ג' ב' נ' ע' ב' [פורסם בבנו, 28.10.20] נפסק באשר לחיוב סבים בפסיקת מזונותיהם הזמניים של נכדיהם:

"הבדל זה מכתוב בצידו בחינתה של בקשה למזונות זמניים בין שאר בני משפחה, על פי אמות מידה שונות מאלה המקובלות בפסיקת מזונות זמניים בין הורים לילדיהם ודומה כי אותן הלכות הקובעות כלל של אי התערבות ובצידו חריג, יישומן במקרה שלנו ייעשה בשים לב לתנאים הדווקניים שמציב סעיף 5 לחוק המזונות. על כן, על הערכאה הדיונית לנקוט משנה זהירות בפסיקתם של אלה, על אחת כמה כאשר מדובר בסעד זמני הניתן על פי ראיות לכאורה, בטרם נבחנו לגופן, ובטרם נשמעו ראיות ועדויות הצדדים. בהקשר זה יש להדגיש, כי בשונה ממזונות בין הורה לילדיו שם החבות העקרונית, להבדיל מהיקפה, היא כמעט ובסולוטית, הרי שבמקרה שלנו נקודת המוצא היא שונה לגמרי."

רוצה לומר, כי פסיקת מזונות זמניים מחייבת תחילה קביעה זהירה של קיומן של ראיות לכאורה בדבר יכולתו של החייב – בן המשפחה, לספק מזונות לבן משפחתו לאחר סיפוק הצרכים של עצמו; כי בן משפחתו על אף מאמציו אינו יכול לספק צרכיו מעבודה, מנכסיו או ממקור אחר; וכי אינו יכול לקבל מזונות לפי סעיף 2 או לפי סעיף 3 או מעיזבון ואינו יכול

לקבלם מבן משפחה הקודם לאותו אדם לפי הסדר שנקבע בסעיף 4, כל זאת כמתחייב על פי אותם תנאים שמציב החוק.

עינינו הרואות, להבדיל מאותה חבות עקרונית הקיימת אצל הורה כלפי ילדיו, כאשר במסגרת בקשה למזונות זמניים העוסקת באלה השאלה אינה האם יחויב אותו הורה במזונות, אלא לרוב היא עוסקת בהיקפם, במזונות בין שאר בני המשפחה החיוב אינו אוטומטי ושאלת ההיקף משנית היא לשאלת קיומה או העדרה של חבות כזו."

11. בהתחשב בהכנסת המבקשת כפי שנקבעה לעיל ולאחר הפחתת חלקה בעלות המדור ואחזקתו (לאחר הפחתת חלקה של אם המבקשת וחלקם של הקטינים) ובהוצאות מחיה סבירות מצאתי לקבוע בשלב זה ולצורך ההחלטה דן כי הכנסתה הפנויה של המבקשת אינה עולה על הסך של 3,000 ₪ לחודש מתוכן עליה לממן הוצאות הקטינה בגין חינוך ורפואה בסך מוערך של כ- 400 ₪ כאמור לעיל ולפיכך עומד שכרה הפנוי של המבקשת על הסך של 2,600 ₪. כל עוד מספיקים אמצעיה של המבקשת לרמת חיים מינימאלית שאותה בא החוק להבטיח לא ניתן לתבוע את הסבים תחתיה [ראו עמ"ש (מחוזי מרכז) 20319-03-17 י.ב.נ' מ.ב. (פורסם בנבו, 11.01.2018) פסקה 20], אולם מקום בו צרכי הקטינים עולה על הכנסתה הפנויה של האם יש מקום לבחון חיובם של סבים עד לגבות הכנסתם הפנויה.

12. בעניינינו וכאמור לעיל הוכחה לכאורה יכולת כלכלית של המשיבים עד לגובה ההכנסה הפנויה. כמו כן הוכח שלקטינים אין מקור הכנסה אחר מלבד גמלת הנכות המשולמת בגין הקטין שכאמור לעיל באה למול צרכי הקטין לחינוך ולרפואה. אין למעשה חולק כי המבקשת פועל בלשכת הוצאה לפועל על מנת לנסות לגבות מזונות הקטינים מאביהם, בנם של המשיבים, ללא הצלחה והמשיבים לא הביאו נתונים המלמדים אחרת. לאור הכנסתה הפנויה של המבקשת היא יכולה לממן צרכי הקטינים עד לגובה הכנסתה הפנויה בלבד ובאופן המותר חלק מצרכי הקטינים ללא מקור לספקם ולפיכך לעת הזו מתקיימים ולו לכאורה התנאים שבסעיף 5 לחוק.

לא מצאתי כי קיימת חובה בדין כי המבקשת תגיש התביעה גם כנגד אמה, שאף היא סבתם של הקטינים, אולם בהעדר טענה מגובה בראיות ביחס ליכולתה הכלכלית של האם יש להתחשב גם בחיובה ולו הרעיוני של אם המבקשת לצורך קביעת חיובם של המשיבים [ראו רמ"ש (ב"ש) 16269-01-16 א.ש.נ' א.ש. (פורסם בנבו, 14.02.2016)]

13. לאור צרכי הקטינים כפי שנקבעו לעיל ולאחר הפחתת הכנסתה הפנויה של המבקשת מכח חובתה לזון את הקטינים קודם פניה לחיוב חייבים על פי סולם המזונות שבס' 5 לחוק נותר סך של 700 ₪ בגין מזונות כל קטין שהוא למעלה מהכנסתה הפנויה של המבקשת (סה"כ 1,400 ₪). מאחר שכאמור לעיל בעת חישוב חיובם של המשיבים יש להתחשב גם בחיובה ולו הרעיוני של אם המבקשת מצאתי לקבוע חיובם של המשיבים על הסך הכולל של של 900 ₪ לחודש (450 ₪ לכל קטין). לנוכח הקביעות ביחס להכנסתם הפנויה של המשיבים המדובר בחיוב שהם יכולים לשלמו

לאחר סיפוק כלל צרכיהם. בשלב זה ובשים לב לכך שהבקשה למזונות זמניים הוגשה פרק זמן משמעותי לאחר הגשת התובענה היא החיוב על פי החלטה זו מיום הגשת הבקשה והחיוב ממזועד הגשת התביעה ייבחן במסגרת בירור התובענה במידת הצורך).

14. לאור כלל האמור לעיל, לאחר שעיינתי באשר הוגש במסגרת תובענה זו, ובבחינת יחס הוצאות המשיבים להכנסותיהם, יכולת הקטינים לספק צרכיהם באמצעות הוריהם או ממקור אחר, ולנוכח הראיות שהובאו בפניי במסגרת הבקשה והתגובה בשלב זה, אני מורה כדלקמן:

א. אני מחייבת את המשיבים לשלם עבור מזונות הקטינים לידי אמם, המבקשת, הסך של 900 ₪ לחודש (450 ₪ לכל קטין) החל מיום הגשת הבקשה למזונות זמניים (27.04.2022) ועד לכל 10 לכל חודש עבור מזונות החודש השוטף (להלן: "המזונות הזמניים").

ב. דמי המזונות יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן ויעודכנו כל שלושה חודשים ללא תשלום הפרשים בין תקופת עדכון אחת לרעותה.

המדד לחישוב ההצמדה כאמור יהא מדד חודש מאי 2022 שפורסם ביום 15.06.2022

ג. כל תשלום שלא ישולם במועד ישא הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שנקבע לתשלום ועד התשלום בפועל.

ד. סכומי החיוב שנצברו לחובת המשיבים עבור החיוב לעבר ישולמו בתשלומים בסך של 300 ₪ לחודש שיצורפו לסכום החיוב החודשי על פי החלטה זו עד לסילוק מלוא החוב.

תוך 14 יום יודיעו הצדדים עמדתם ביחס להמשך ההליכים בתובענה.

המזכירות תשגר עותק ההחלטה לצדדים ותסגור הבקשה.

למעקב המזכירות

ניתנה היום, י"א תמוז תשפ"ב, 10 יולי 2022, בהעדר הצדדים.

מסמך זה עשוי להכיל שינויים שהוטמעו ע"י מערכת פסקדין

PsakDím[®]
אתר המשפט הישראלי

כסמך

כרמית חדד, שופטת